

Vormen van procesmanagement vergeleken

	Aanleiding	Ontwerpprincipes	Besturing	Uitkomsten	Waarden
Processturing ACEⁱ	<ul style="list-style-type: none"> • idee-ontwikkeling • obstakelvrij maken van klussen • complexe besluitvorming organiseren 	<ul style="list-style-type: none"> • Arrangeren <ul style="list-style-type: none"> ○ Spelers, Speelveld, Spelregels • Combineren <ul style="list-style-type: none"> ○ Divergeren, Exploreren, Convergeren • Effectueren <ul style="list-style-type: none"> ○ Vastleggen, Besluiten, Opvolgen 	<p>In elke ronde een of meer van de volgende variabelen inzetten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projectie, Ruil, Overdracht, Criteria, Entrée, Snelheid 	<p>Draagvlak en draagkracht voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een voorstelbaar, maakbaar, haalbaar idee • een obstakelvrije klus • een besluit dat tot uitvoering leidt 	<ul style="list-style-type: none"> • level playing field • win-win bestaat niet • koppelingen geven winst • het proces begrenst de ruimte • het beste besluit bestaat niet • leren wordt gefaciliteerd • storingen hebben voorrang
Procesrealisatieⁱⁱ	<ul style="list-style-type: none"> • het ontwikkelen van initiatieven 	<ul style="list-style-type: none"> • wyberen: ruimte scheppen, ruimte invullen, consolideren 	<ul style="list-style-type: none"> • 7 T's: Thema, Toegang, Tempo, Timing, Toon, Toneel, Tol 	<ul style="list-style-type: none"> • een initiatief voorzien van draagvlak en haalbaarheid, zodat het gerealiseerd kan worden 	<ul style="list-style-type: none"> • denken in bewegen: open of gesloten, ontwikkelend of ontwerpend, wel of niet normerend • synchroniseren van actoren
Procesontwerpⁱⁱⁱ	management van verandering in complexe omstandigheden	<ul style="list-style-type: none"> • openheid • bescherming van core values • voortgang • inhoudsgeoriënteerd 	<ul style="list-style-type: none"> • onderhandelen • sense of urgency • agendavorming • deelnemersveld • spelregels 	<ul style="list-style-type: none"> • consensus • commitment • tolerantie <p>ten aanzien van een besluit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • verrijking • transparantie • depolitisering • reductie van onzekerheid • vorming van draagvlak
MGA/BBB^{iv}	complexe problemen door uiteenlopende belangen tussen partijen	<ul style="list-style-type: none"> • initiatief • toekennen rollen en verantwoordelijkheden • gezamenlijke fact finding • creatie meerwaarde • verdeling verantwoordelijkheden voor vervolg 	<ul style="list-style-type: none"> • faciliterend leiderschap • deelnemersveld • verslaglegging • toezicht • communicatie 	<ul style="list-style-type: none"> • consensus: (vrijwel) unanieme overeenstemming bereiken en die in daden omzetten 	<ul style="list-style-type: none"> • onderscheid mensen van problemen • richt je op belangen i.p.v. standpunten • zoek naar oplossingen die het wederzijds belang dienen • gebruik objectieve criteria • hou een alternatief achter de hand

Vormen van procesmanagement vergeleken

	Aanleiding	Ontwerpprincipes	Besturing	Uitkomsten	Waarden
PBB^v	controverse	<ul style="list-style-type: none"> bijeenbrengen leren onderhandelen uitvoeren 	<ul style="list-style-type: none"> faciliteren van de dialoog modereren van het debat bemiddelen in de onderhandeling 	<ul style="list-style-type: none"> consensus t.b.v. legitiem, effectief en stabiel overheidsbeleid 	<ul style="list-style-type: none"> autonomie van deelnemende partijen zodanig die autonomie faciliteren centrale plek van communicatie
Proceskunst^{vi}	<ul style="list-style-type: none"> gebiedsontwikkeling als vraaggestuurd domein 	<ul style="list-style-type: none"> assemblage van beschikbare of nog te ontwikkelen bronnen 	<ul style="list-style-type: none"> voeden, verrijken en verbinden 	<ul style="list-style-type: none"> processen die de grenzen van organisaties, bestuurslagen, domeinen en sectoren overschrijden 	<ul style="list-style-type: none"> initiatief integratie synchroniciteit van handelen kansgestuurd
Procesregie^{vii}	<ul style="list-style-type: none"> je kunt het niet alleen oplossen er zijn verschillende (tegengestelde) belangen draagvlak voor de uitvoering is nodig 	<ul style="list-style-type: none"> opdracht bespreken met OG probleemverkenning, vastleggen eigen doelen en belangen, bespreken met OG droomscenario ontwikkelen wyberen 	<ul style="list-style-type: none"> zit in het wyberen en de besluitvorming die daarin plaatsvindt 	<ul style="list-style-type: none"> alle partijen zien hun belang gewaarborgd hebben energie en verantwoordelijkheid voor de uitvoering oplossing is resultante gezamenlijk proces 	<ul style="list-style-type: none"> gezamenlijkheid weg ernaartoe is belangrijk creativiteit
SOM^{viii}	conflicterende belangen	<ul style="list-style-type: none"> voorbereiden analyseren en controleren uitvoeren monitoren 	<ul style="list-style-type: none"> doelen stellen (belangen en standpunten van) stakeholders analyseren strategie per stakeholder bepalen dialoog construerend en conflictoplossend onderhandelen verankeren en evalueren 	<p>tijdige acceptatie van uitkomsten door de omgeving, die nodig is voor groei van project, bestuur of bedrijf</p>	<ul style="list-style-type: none"> gezamenlijkheid onderzoek minimaliseren impact op omgeving geloofwaardigheid duurzaamheid relaties

Vormen van procesmanagement vergeleken

	Aanleiding	Ontwerpprincipes	Besturing	Uitkomsten	Waarden
Het richten van een zwerm^{ix}	Complex maatschappelijk vraagstuk	<ul style="list-style-type: none"> Betrek het gehele system erbij Verken eerst het geheel en leid daar eigen acties uit af Denk toekomst- en actiegericht en focus op de <i>common ground</i> Creëer ruimte voor zelfmanagement en verantwoordelijkheid 	<ul style="list-style-type: none"> Initiëren Samenwerkingspartners bijeenbrengen Procesontwerp De ontmoeting Realiseren Follow-up 	Via een proces van <i>trial-and-error</i> uitvinden, welke door samenwerkingspartners gemaakte uitkomsten het beste aansluiten bij het complexe vraagstuk	<ul style="list-style-type: none"> Leiderschap Eigenaarschap Zelforganisatie

ⁱ Kolk, G. van der en M.J. Dries: Draagvlak en Draagkracht. Van Gorcum 2015

ⁱⁱ Bekkering, T en J. Walter: Management van processen. Spectrum 2009

ⁱⁱⁱ Bruijn, H. de c.s.: Procesmanagement. Academic Service 2013

^{iv} Evers, F.: Het kan wel! MGMC, z.j.

^v Laws, D. c.s.: Publieke Beleidsbemiddeling. ACCS, z.j.

^{vi} Teisman, G.: Proceskunst. Stichting NederlandBovenWater 2012

^{vii} Oosterhout, D. van: Procesregie. Van Duuren Management 2010

^{viii} Wesselink, M.: Handboek Strategisch Omgevingsmanagement, Kluwer 2010

^{ix} Spaans, E. c.s.: Hoe richt je een zwerm? Van Duuren Management 2016

